

Soarta Casei „Vasile Alecsandri” depinde de noi

Casa „Vasile Alecsandri” din Bacău este vechea casă boierească, construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Ea reprezintă una din rândul de case care au existat în trecut și este poziționată într-un plan de situație schițat de arhitectul-șef al urbei Bacău M. Climescu, în 1867¹. Acest imobil încă din 1976 a fost înregistrat în „Lista monumentelor istorice”, categoria A, de importanță națională și universală, cu explicația: „Casă în care s-a născut poetul Vasile Alecsandri”². Acum casa „Vasile Alecsandri” este proprietate privată a unui cetățean italian și, lăsată fără îngrijire, se află într-o jalnică degradare.

Conf. univ. dr. Ioan Dănilă a sondat opiniile oamenilor de cultură în legătură cu soarta acestei case. Mulți dintre ei au vorbit despre necesitatea susținerii memoriei locului care poartă amprenta lui Alecsandri³. Însă există încă un foarte mic grup de intelectuali care susțin locul de naștere al lui V. Alecsandri în codrii de lângă Bacău și de aceea ei sunt indiferenți față de soarta casei poetului. Până în prezent sunt discuții despre locul și data nașterii lui V. Alecsandri. Ele sunt legate și de faptul că poetul niciodată n-a scris despre mărturia de mitrică, obținută de tatăl lui din 12 iulie 1835, în care era scrisă data de naștere a fiului Vasile la 14 iunie 1818. Acest document a fost descoperit în anul 1943 în Arhivele Statului din Iași. Neștiind despre el, Gr. Tabacaru, G. Bacovia și alți membri ai „Ateneului Cultural” din Bacău, la 21 mai 1926, au făcut o excursie în codrii Bacăului și au ajuns la concluzia că locul de naștere al poetului

este punctul numit „Fântâna rece”, pe Valea Budului, la aproximativ 10 km de Bacău. Mai târziu, istoricul literar Liviu Chiscop a schimbat denumirea lui în „Izvorul rece”⁴.

Istoricul și scriitorul Eugen Șendrea a subliniat că vornicul Alecsandri în Bacău avea case și nu casă, cu toate acare-

ÎN ÎNTÂMPINAREA BICENTENARULUI

turile și grădină. Aici erau clădiri-anexă, grajduri, locuințe ale servitorilor⁵. La rândul său, L. Chiscop consideră că acea clădire care aparținuse cândva vornicului Alecsandri a fost demolată în 1894, nemaieexistând astăzi în zonă niciun obiect care să fi aparținut poetului (condiție sine qua non a oricărui punct muzeal...)⁶. De aici rezultă că ultima casă care a rămas din rândurile caselor aparținute vornicului Vasile Alecsandri poate fi demolată. Însă, de exemplu, în Chișinău se păstrează cu sfințenie casa în care se presupune că în ea a stat marele poet rus A. S. Pușkin! Acolo era găsită una din casele vechi în centrul orașului. Au fost făcute reparații, s-au adunat câteva obiecte din vremea respectivă și a fost deschis muzeul literar care funcționează și astăzi.

Viața și opera lui Vasile Alecsandri ilustrează trăsăturile romantismului: nostalgia originilor, comunicarea omului cu natura, interesul pentru folclor și tradițiile naționale; tema cunoașterii (dorința de călătorii) și altele. Într-un elan de imaginație romantică este inventată de V. Alecsandri o legendă despre ori-

ginea italiană a părinților lui, susținută de poet în perioada 1865-1886. El a cerut de la Papadopol-Callimach să țină legătura cu ambasadorii venețieni și să publice informații adunate de el. Acesta însă nu a publicat niciodată informații privitoare la familia Alecsandri⁷. De asemenea, în spiritul romantic al timpului, el a inventat a doua legendă despre anul nașterii sale: iulie 1821, în timpul revoluției grecești. Dacă prima legendă nu a avut mare succes, deopotrivă a doua legendă publicată de G. Bengescu, secretarul Legației României în capitala Franței, că V. Alecsandri s-a născut într-o căruță înconjurată de slugi în codrii aflați nu departe de Bacău, a găsit mulți susținători, printre care și G. Călinescu. V. Alecsandri însuși niciodată n-a scris că el s-a născut în codri, ci numai în Bacău.

Studierea materialelor referitoare la viața lui V. Alecsandri a dat posibilitatea găsirii a șase dovezi că poetul nu s-a născut în anul 1821. Cinci din ele au fost publicate în anul 2017⁸, iar a șasea dovadă este publicată recent⁹. Istoricul și criticul literar L. Chiscop cu orice preț se menține pe poziția că V. Alecsandri nu a putut să se nască în anii 1818 și 1819, ci numai în 1821. El scrie: „Cum ar fi posibil – ne întrebăm – ca viitorul poet să se fi născut în iunie 1818, atâta vreme cât știm că părinții săi se căsătoriseră la Târgu-Ocna, în toamna lui 1819,¹⁰ și nu în 1817, cum el a susținut în altă lucrare¹¹.

Una dintre esențialele

Dumitru GHERMANIUC

Soarta Casei „Vasile Alecsandri” depinde de noi

dovezi că V. Alecsandri nu s-a născut în 1821 este faptul existenței în familia părinților poetului a 7 copii, cum a afirmat el în „Suvenire din viața mea”, în 1865. Pentru a dovedi că părinții poetului au avut șase copii, L. Chiscop a schimbat arborele genealogic, creat de el în 2013¹². Analizând datele de noi, prezentate de L. Chiscop¹³, se pune întrebarea: oare V. Alecsandri nu a știut precis câte surori și câți frați a avut în viață? L. Chiscop a scris despre botezul viitorului scriitor, considerând că acest eveniment a avut loc în iulie 1821, la Biserica „Precista” din Bacău¹⁴. Însă mai departe, în același articol, L. Chiscop schimbă propria perere afirmând că V. Alecsandri a fost botezat la Târgu-Ocna, în casa bătrânească a familiei Cozoni. El confirmă că la botezul din 1821 a participat Mihail Cozoni, însă fratele mamei poetului a murit la 7 iunie 1821, în luptele de la Drăgășani. Și în acest caz L. Chiscop a găsit originală rezolvarea acestei probleme.

El scrie: „Oricum, cert este că el n-a pierit la Drăgășani, ci aproape sigur, la Mănăstirea Secu și că în intervalul 15 iulie-15 august, nefiind angajat în luptele cu turcii, ar fi avut răgazul necesar să se abată pe acasă și să-și boteze nepotul de soră¹⁵. Mai departe, L. Chiscop face observație critică lui V. Alecsandri, că poetul trebuia să acorde o mai mare atenție propriei biografii, corijând eventualele inadvertențe¹⁶. Pentru a micșora diferența de vârstă a iubitei poetului, Elena Negri, L. Chiscop susține că ea era născută în anul 1820, și nu în 1816¹⁷. După descoperirea

acestor confuzii, făcute de L. Chiscop în studierea locului și datei de naștere a poetului, totuși el consideră că „discuția pe tema datei de naștere a lui V. Alecsandri trebuie definitiv închisă!”¹⁸

Statuia Poetului, realizată de sculptorul Cornel Mircea Spataru, veghează în fața Casei de Cultură „Vasile Alecsandri” din Bacău, amintindu-le concitadinilor săi că-i sunt datori cu multe.

În concluzie, atragem atenția băcăuanilor asupra soartei Casei „Vasile Alecsandri”, care încă „stă pe picioare”. Referitor la data nașterii poetului, ea se va rezolva, însă nu avem dreptul să pierdem casa poetului. Această clădire, care a stat peste 200 de ani și n-a fost distrusă în timpul numeroaselor războaie, cutremure, acum, din cauza indiferenței noastre, poate fi distrusă definitiv.

Note bibliografice:

1 Vezi Ioan Dănilă, *Alecsandri, din nou acasă*, Bacău, Editura „Ateneul scriito-

rilor”, 2017, p. 24.

2 Ibidem, p. 77.

3 Ibidem, p. 26.

4 Liviu Chiscop, *Cazul Alecsandri. Adevăr și legendă despre obârșia poetului*, Bacău, Editura „Gr. Tabacaru”, 2013, p. 144.

5 Ioan Dănilă, *Alecsandri...*, op. cit., pp. 121-122.

6 Liviu Chiscop, recenzie la *Alecsandri, din nou acasă*, în „Vitra-liu”, Bacău, nr. 47, octombrie 2017, p. 163.

7 V. Alecsandri, *Opere*, vol. IV, *Proză*, București, Ed. „Minerva”, 1974, p. 905.

8 Dumitru Ghermaniuc, *Spre bicentenarul nașterii lui Vasile Alecsandri*, în „Ateneu”, Bacău, anul 54, nr. 574, iunie 2017, pp. 14-15.

9 Idem, *Încă o dovadă că Vasile Alecsandri nu s-a născut în anul 1821*, în „Ateneu”, Bacău, anul 55, nr. 584, aprilie 2018, p. 4.

10 Cf. L. Chiscop, *Un fals act de naștere: „Mărturia de mitrică”. Când s-a născut, de fapt, Vasile Alecsandri?*, în „Convorbiri lite-rare”, Iași, nr. 7 (247), iulie 2016, p. 65.

11 Liviu Chiscop, *Cazul Alecsandri...*, op. cit., p. 59.

12 Ibidem, p.37, 58.

13 L. Chiscop, *Alecsandri, în cea din-tâi reconstituire genea-logică*, în „Convorbiri literare”, Iași, nr. 9 (261), septembrie 2017, p. 107.

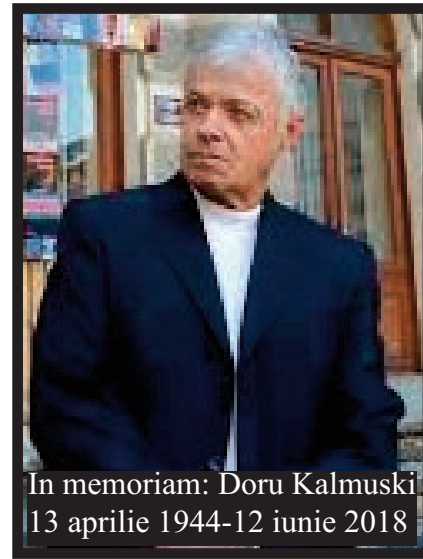
14 Ibidem, p.105.

15 Liviu Chiscop, *Cazul Alecsandri...*, op.cit., p. 147.

16 Ibidem, p. 152.

17 Ibidem, p. 115.

18 Liviu Chiscop, *Alecsandri...*, p. 165.

In memoriam: Doru Kalmuski
13 aprilie 1944-12 iunie 2018